

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

FEMİNİST HUKUK TEORİSİNDE METODOLOJİ

Dr. Fatma Süzgün Şahin [□]

Hukukla ilgili çalışmalarda, aslında, yalnızca hukuka özgü olmayan, diğer sosyal bilim disiplinleriyle de ilgili bir sorun gündeme gelmektedir: Metodoloji. Çalışma alanıyla ilgili doğru bilgiye ulaşmak, ancak, doğru metotlarla mümkün olmaktadır ve amaca ulaşmak için doğru araçların kullanılması, gereklilikten ziyade zorunluluktur; fakat sosyal bilimlerde metodolojinin sorunu, belki de çok fazla kesinlik istemesi; kullandığı metotların akıl, duygu ve arzuyla yoğrulmuş insan için uygun olmamasıdır. Her disiplin, kendisine uygun bir metodoloji bulma ve onu geliştirme çabası içindedir. Böylelikle, güvenilir bilgiye ulaşacak ve ayrıca insanın akli ve medeni sıçrayışları için uygun bir araç bulmuş olacaktır.

Feminist hukuk teorisinin hukuka yönelttiği en önemli eleştirilerden biri olan ve bu sunumun çıkış noktasını oluşturan hukukun ataerkilliği; kullandığı dilin ve metodolojinin eril oluşu; kadın deneyimlerinin hukuktan dışlanması; kadınlara da uygulanmak için geliştirilen hukukların onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesi, seslerini bastırması problemi hukukun öncelikle çözmesi gereken bir problemidir. Çünkü Gündüz Vassaf'ın da belirttiği gibi, cinselliğimiz bedenimizden çok zihnimizdedir. Cinsel roller, cinsel ilişkiler, salt genetik açıdan belirlenmemektedir. Gebelik gibi, önemli bir istisna dışında, cinsel kimliklerimiz, zihnimizle ilgili bir durumdur. Buradan hareketle, feminist hukuk teorisi de, bilginin ataerkil metotlarla elde edilmesine karşı çıkmaktadır. Ataerkil metotlar, bilimin ataerkil yapısını perçinlemekte ve kadınlara özgü duyguların, deneyimlerin temsil edilmesini önlemektedir. Bu yolla elde edilen bilgiler ne kadar doğru olurlarsa olsunlar hep eksik olacaktır: İçlerinde “kadın oluşları” barındırmadıkları için. Sonuç olarak, feminist hukuk metodolojisinin kendine has özellikleri, kullandığı tekniklerin bilinmesi, erkeklerin bilmediği kadınlığın keşfedilmesinde çok büyük önem taşımaktadır. Söz konusu metotların kullanılmasıyla oluşturulacak olan bir hukuk sistemi, kadınların taleplerini de içermiş olacaktır.

[□]Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi (fsuzgunsahin@yahoo.com)